

LJUDSKI GLAS

POLITIČNI TEDNIK ZA SLOVENSKO LJUDSTVO.

Izhaja vsak četrtek in stane za vse leto 18 K, za pol leta 9 K, za četrt leta K 4 50 in na mesec K 1 50. Posamezna številka stane 50 vinarjev. Inzerati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljati na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Zaupni sestanek

priređi

Kmetsko-delavska zveza

v nedeljo, dne 29. februarja 1920 ob 9. uri dopoldne v ho elu „TIVOLI“ v Ljubljani.

DNĀ VNI RED:

1. Položaj kmetsko-delavskega ljudstva.
2. Organizacija „Kmetsko delavske zveze“.
3. Vpliv pripravljalnega odbora.
4. Naša organizacija in naš tisk.
5. Slučajnosti.

Ker b. vstop dovoljen le povabljenim, naj se vsi, ki se žele udeležiti tega važnega zborovanja, javijo gotovo do 22. februarja pismeno uredništvu „Ljudskega glasu“, da jim bo mogoče pravočasno dostaviti vabilo.

Iz vsake fare, iz vsake občine mora priti zaupnik na to veljebno zborovanje, na katerem se bodo položili temelji veliki organizaciji kmetsko delavskega ljudstva.

SKLICATELJI.

V boj za občine!

V soboto je bil sprejet v ministrskem svetu občinski volilni red za Slovenijo in sredi marca se vrše po vsej Sloveniji občinske volitve.

To je najvažnejša vest, ki jo ima sporočiti „Ljudski glas“ svojim bravcem v tej številki!

Zakaj?

Zato ker bomo ob občinskih volitvah merili svojo moč, ker bomo šli v boj za občinsko gospodarstvo, ker se bo odločilo, kdo bo v bodoče vladal v naših občinah: klerikalni in liberalni bogataši — ali kmetsko-delavsko ljudstvo samo.

Nov občinski volilni red je tak, kakor ga je sestavil in predlagal dr. Žerjav, vendar se je vsled energičnega nastopa našega sodruga, ministra Ant. Kristana v ministrskem svetu v nekaterih točkah

posrečilo izbojevati bistvene izpremembe, in te so:

Volivno pravico bo imel vsak, ki je naseljen v občini najmanj eno leto.

vse one ženske, ki si samostojno služijo svoj kruh, bodo volile.

Ni ta voliven red še tak, kakor ga zahtevamo socialisti, ker hočemo izbojevati mi splošno in enako volivno pravico za vse, moške in ženske, vendar smo dosegli v kljub temu mnogo in sedaj gre zato, da te svoje sadove tudi izkoristimo.

Kako?

Tako, da ne zamudimo nobene ure in nobene minute več ampak se vržemo takoj z vso silo v volivni boj.

Slovenske občine morajo priti v roke ljudstva, biti morajo socialistične. Vsi vemo, ker smo občutili na lastni koži, kako

LISTEK.

V. PISANSKI:

(Konec).

Zemljiška knjiga.

Vsaka parcela, ki je privatna last, pride vpisana v prvi del zemljišknjiznega vložka. Če imaš več parcel in so te neobremenjene ali enako obremenjene, potem pridejo lahko vse k onemu vložku, če pa so različno obtežene, obremenjene z vsemogočimi dolgovi, užitki in obvezami, potem so parcele prepisane k različnim vložkom. Vložki se tedaj ravna po vknjižbah v bremenskem listu. En posestnik ima torej lahko ali en sam ali več vložkov. V mnogih slučajih je pa tudi neobremenjeno ali jednako obremenjeno posestvo razcepljeno v nebroj vložkov. Tega kriv je navadno ali dotičnik, ki je te pustil prepisati (običajno notar) ali pa zemljišknjižni urad. S tem, če se število vložkov množi, se le izpeliavo v zemljiški knjigi obtežuje. Vsakdo naj gleda, da ima čim manj vložkov — in te neobremenjene. Mnogoštevilnost vložkov ima le tedaj nekoliko vrednosti, če prehaja ena parcela iz rok enega prekupca v roke drugega. V takih slučajih se jednostavno prenese cel vložek na novega lastnika.

Kadar postaneš lastnik nepremičnine (zemljišča ali kakovega poslopja), oglej si dobro sklen zemljišknjiznega urada. Iz tega lahko vidiš vložke tvoje nepremičnine imetja. Kadar kaj dokuniš, skušaj dokolikor svet pripisati k že obstoječemu vložku. Z mnogoštevilnimi vložki kot že rečeno, se poslovanje zelo komplicira. Osobito če naimaš prei ali slej kako poslijlo, ki se pozneje prenese v celotnem ali delnem znesku na drugega urnika ali pa če se teriatev le delno izbriše in delno prenese, v tacih slučajih je razvidnost ze-

Številka v ožk.: 161.

Katastr. občina: Dobrava

Sodni okraj: Kamnik

A.

Zap. št.	Številka parcele	Ozn. čba parcele (obdelavna vrsta)
1	246	hiša št 22 z gosp. d. rskim poslopjem in dvoriščem
2	246	travnik
3	2316	vit
4	1415	gozd
5	3416/1	pašnik
6	3416/2	travnik
7	1623	vinograd*
8	2537	ribnik
9	1437	gozd

Zap. št.	Vpis
1	Vlož. dne 16. pro. lica 1919, št. 34. Pri posestvu vlož št. 318 te kat. občine kot služ. čem zemljišču vknjiženu služnost vožnj., h. je in z vinogonje se pri tem kot gospodujočem zemljišču zaznamuje
2	Vlož. dne 2. sušca 1919, št. 318. Na podlagi kupne pozodb. z dne 26. sve. ča. a 1919 se od posestv. vlož št. 112 te kat. občine odpisane parcele št. 2 16, vri. 14 5, gozd. 3416/1, pašnik in 3416/2, travnik tu pripišejo.
3	Vlož. dne 20. mal. travna 1919, št. 524. Na podlagi menjalbe pogodbe z dne 10. mal. travna 1919 se parcela št. 1633, vi. ograd. tu odpiše in pripiše k vlož št. 279 te kat. občine in od tega vložka odpisana parcela št. 1637. gozd tu pripiše.

* Odpisane parcele so navadno rdeče podčrtane.

lo otežkočena. Pri velikoštevilnih vložkih je tudi mogoče, da se ta ali oni pomotoma ne vpiše v tozadevni zaznamek, vsled česar nastanejo, osobito pri zapuščinskih razpravah, neprijetnosti za oblast in lastnika. Kdor ima tedaj mnogo parcel in te niso različno obremenjene, naj se pri prvi priliki prepriča, so li vse pripisane enemu vložku. Če so razcepljene po raznih vložkih, prosil takoj vodjo zemljiške knjige za združitev. Ta združitev se izvede brezplačno.

V poleg ležeči tabeli podajam obrazec imovinskega lista.

Opomba. Pri nas v Sloveniji imamo nad 100 let stare zemljiške knjige. Po večini so že novo prepisane (prejšnja oblika zemljiške knjige je bila čisto drugačna). V predmetnem vzorcu bi bil nekaj tak primer, radi tega ni razvidno pri »Vpisih« od kod sta prišle prve dve parceli k temu vložku. V tacih je navadno nad glavo vpisan urbar (stara zemljiška knjiga), katera je bila vodena po graščinah) iz katerega je bil vložek prenešen. Pri vpisih (drugi del) dobimo v mnogih slučajih tudi solastniške pravice zaznamovane. Te pridejo osobito v krajih naprej, kjer obstoja še skupni pašniki (gmajne) ali gozdovi. Radi preobširnosti sem se omejil le na nar. slučajev.

Iz predloženega obrazca lahko vidiš kako imovinski list izgleda. Tiskovine so sicer žalibože tudi pri sodiščih današnje Slovenije nemške, a imajo vse to obliko.

Radi lajšega razpregleda navedel sem tudi nar. različnih slučajev, ki pridejo v tem delu naprej. Na ta način si najlaže predložiš prvi del zemljiške knjige.

Podrobnejše znanje o tem delu za človeka, ki pride le parkrat v življenju v zemljiško knjigo in kojemu je ta članek predvsem namenjen, ni potrebno. O drugem delu prihodnjij.

so gospodarili doslej liberalci, zlasti pa klerikalci po naših občinah. Le spomnite se na rekvizicije, na aprovizacije in druge lumparije, ki jih je počela ta golazen med vojno. Spomnite se, koga so priporočali klerikalni župani za oproščenje od vojakov — klerikalne gruntarje, ljudstvo, revni bajtar, dnjaar in posel so pa umirali po strelskih jarkih.

Sedaj je prišel dan obračuna.

Ven s temi ljudmi, v občinske odbore zastopnike ljudstva, socialiste.

Vsak je dolžan napeti vse moči, da zmaga naša stranka, vsak je dolžan začeti z agitacijo v svoji občini nemudoma. Kdor bo držal sedaj roke križem, je izdajavec interesov kmetско - delavskega ljudstva.

Ves boj, vsa agitacija se pa mora vršiti smotreno, organizirano, zato je zadnja ura, da se osnuje v vsaki slovenski občini nemudoma

Kmetско-delavska zveza,

ki bo prevzela vse delo in vso agitacijo v občini, da bo nastopilo kmetско delavsko ljudstvo pri občinskih volitvah kakor en moč za svoje teptane pravice, za svojo staro pravdo. Sedaj je čas, da potepamo klerikalnega gada, tega najhujšega škodljivca našega naroda in našega ljudstva, ki ima na vesti toliko lumparij in nasilstev, toliko solza in joka.

Vsak je poklican sodelovati v boju proti črnemu klerikalizmu, kdor bo stal ob strani pljuje v lastno skledo, le če bomo šli v boj do zadnjega moža vsi, je

zmaga naša.

Zmagati moremo le potom organizacije, potem »Kmetско-delavske zveze«, ki bo vodila enotno ves boj.

Pripravite zato nemudoma vse potrebno za ustanovitev »Kmetско-delavske zveze« v vaši občini in javite to takoj uredništvu »Ljudskega glasu«, da bo prišel govornik iz Ljubljane.

Vaša naloga je preskrbeti lokal in agitacijo, da bo udeležba čim največja. Dan in ura shoda bo naznanjena v »Ljudskem glasu«.

Največjega pomena je tudi tisk. Vsi na delo, da se razširijo naš list, naše brošure in naše knjige v tisočih izvodih med ljudstvo in ga pouče, kje je njegovo mesto, kakšne so njegove koristi. Priporočamo zlasti:

1. list »Ljudski glas«.
2. brošuro »Kaj hoče »Kmetско-delavska zveza?«.
3. knjigo: **Za staro pravdo.**

Naročite takoj pri upravi »Ljudskega glasu« po več izvodov teh knjig in brošur in jih razprodavajte in razširite med ljudstvom, zlasti pa agitirajte za naš list, ki bo poučil ljudstvo o važnosti in velikanskem pomenu predstojećih občinskih volitev.

Sedaj se bo odločilo, kdo bo vladal našemu ljudstvu!

Še enkrat:

V boj za socialistično občino.

Na delo za ustanovitev »Kmetско-delavske zveze.

Na delo za razširjenje našega lista in knjig.

Naj vas ne straši, če ste v kakem kraju še šibki. Volitve se vrše po proporcionalnem sistemu, zato ne bo izgubljen noben glas. Vaše delo bo prav gotovo rodilo sadove in izbojevali bodete v občinskih zastopih vsaj nekaj zastopnikov.

Zmaga mora biti naša!!

Te dni izide

Poučna knjižnica „Ljudskega glasu“

I. zvezek

„Za staro pravdo“

Napisal

FRAN ERJAVEC.

Opozarjamo vse naše somišljenike, čitatelje in prijatelje na to lepo knjigo, ki obravnava v poljudni obliki celotno vprašanje našega kmetiško-delavskega ljudstva.

Cena bo okrog 4 krone.

V vsako hišo „Za staro pravdo“!

Kaj je ukreniti proti draginji?

Pet let nesrečne vojske je za nami. Sedaj imamo mir, a razmere kot jih poznamo iz prejšnjih let, se nočejo povrniti. Draginja raste vsak dan huje, a tudi za drag denar se često ne da dobiti najpotrebnejših stvari. Vsi čutimo, da tako ne more iti naprej in da je treba krepke roke, ki bo začela boj proti draginji in pomanjkanju. Ne samo ene, več krepkih rok je treba zato. Naša socialistična stranka se čuti v prvi vrsti poklicana, da izvrši to delo in računa na sodelovanje vseh, ki jim pride ta knjižica v roke.

Če hočemo nekaj boljše napraviti, moramo naprej vedeti v čem so poglobitni vzrok draginje in pomanjkanja.

Pomanjkanje mednarodnih trgovskih stikov in slabe prometne razmere.

Vsaka draginja izvira iz pomanjkanja blaga. Blaga je pa danes zato povsod premalo, ker smo pet let samo uničevali, pridelovali pa veliko manj kakor prejšnja leta. A to je bilo — in kes po smrti je navadno prepozen. Le to je upati, da bo odprla ta visoka, če tudi težavna šola ljudem oči in obvarovala naše potomce enakih preizkušenj. A tisto zlo, ki je ustvarilo sedanje nevdržne razmere, ni samo vojska, ampak tudi gospodarska neuvidevnost naše poveljne politike. Mi smo pretrgali na mah vse zveze z državami bivše podonavske monarhije s kojimi smo tvorili in še tvorimo eno gospodarsko telo. V tej gospodarski enoti je proizvajala Češka sladkor in premog. Poljska petrolej in sol, Avstrija železne izdelke. Med tem ko je pridelovala Jugoslavija pred vsem živila. Take enote se da kar čez noč razsekati, ne da bi imelo to za vse prizadete težke posledice. To draginjo znatno večja. Zakaj ni je skoro dežele, kjer bi vsaj ene nujno potrebne stvari ne manjkalo popolnoma, — pa naj se je to že sladkor, sol ali živež. V tistih krajih se razvijajo za tisto blago tako visoke cene da se jih tudi s pomanjkanjem blaga na svetovnem trgu ne da razložiti. Razumljivo je, da plača Dunačan, ko mu grozi glad za vsako ceno za živila. Te visoke cene se širijo potem kakor kuga tudi v kraje, kjer za nje ni pravih razlogov. Naše mnenje je, da bi se to izboljšalo, ako bi se mednarodni trgovski stiki olajšali in to pred vsem z dr-

žavami, s kojimi tvorimo gospodarsko enoto.

To mora imeti naša politika pred očmi: zato se mora ogibati vsega kar to otežuje. Ni res, da smo pri vsaki izmenjavi samo mi tisti, ki dajemo; tudi mi bi veliko pridobili. Mi vemo, da je v Jugoslaviji sicer v obilici žita, — da pa v njej nih posameznih pokrajinah često celo moke primanjkuje. Ni treba povdarjati, da mora vsako tako delno pomanjkanje, ki ga povzročajo slabe prometne razmere povečati, v krajih, kjer vlada pomanjkanje, draginjo.

Slabe prometne razmere dvigajo tudi na drug način cene.

Ako mi v Trstu ne izvažamo nobenega blaga, ne moremo dobiti laškega denarja. Ta denar je vsled tega velika redkost in raste v ceni. Med tem, ko je veljala pred vojsko laška lira manj kot avstrijska krona, se mora dati danes za eno liro osem avstrijskih kron. Vse blago, ki prihaja iz tujine, to je pred vsem obleka, je pri nas osemkrat dražje kot v Trstu, to pa v veliki meri zato, ker sta izvoz in uvoz iz države v nepravilnem sorazmerju. Ali nimamo blaga za izvoz? Blaga bi se še dobilo, nimamo pa dovolj vagonov in lokomotiv, da bi ga izvozili.

Treba je poseči tukaj vmes in nabaviti iz sosednjih držav vse potrebno, da se promet dvigne. To je silno važna stvar.

V vladi.

II.

Vzadnjič smo opisali, kaj je storil sodr. Prepeluh za časa našega sodelovanja v ljubljanski deželni vladi za invalide in videli smo, kake ogromne koristi smo dosegli za te reveže s tem, da smo stopili v vlado in nismo stali le ob strani ter gledali in zabavljali, kar bi nekateri mladi preroki tako radi videli.

Poglejmo danes, kaj je storila naša stranka, zastopana po sodr. Prepeluhu v vladi za drugo kategorijo revežev, to je za begunce.

Nad 18.000 beguncev je bilo tedaj v Sloveniji, velika večina brez vsakih sredstev in navezanih le na podporo, ki jo jim je izplačevala do poloma Avstrija. Naša stranka se je z vso silo zavzela, da se morajo te begunske podpore izplačevati še naprej, kar se je res tudi zgodilo.

Vzdrževalo se je z ogromnimi stroški najmodernejšo urejeno begunsko taborišče v Strnišču pri Ptujju, kjer je prostora za 4000 beguncev. Vsi so dobivali tam popolnoma brezplačno vso oskrbo.

Nebroj posvetovanj se je vršilo, kako vzdržati in čim najbolj izpopolniti to taborišče. In res so se osnovala tam moderne delavnice, tako zlasti mizarstva in pa vzorna pletarska šola, kjer se je izučilo mnogo begunske mladine te plodnosne obrti.

Centralna vlada v Belgradu je kazala tedaj bore malo razumevanja za begunsko bedo, zato je moral sodr. Prepeluh izsiliti iz Belgrada vsako kronico posebej, da se je dovolila za begunce. Če pomislimo, da se je izdalo l. 1919, ko je bil poverjenik za soc. skrb sodr. Prepeluh za begunce nad 10 milijonov, tedaj si lahko predstavljamo, koliko truda je dalo to, predno se je ta denar dobil.

Ker so stroški za begunce ogromni, se je zahtevalo še nadaljnega kredita 10 milijonov, ki je vsled energične in neprestane intervencije sodr. Prepeluha in ministra sodr. Kristana tudi že obljubljen.

Begunci sami najbolje vedo, koliko izrednih podpor so poleg tega tudi dobili. Z vso silo se je sodr. Prepeluh zavzel tudi zato, da se omogoči čim največ-

Jemu številu beguncev vrnitev v domovino. V kljub temu, da so delale italijanske oblasti take sitnosti, težkoče in ovire, se je vendar posrečilo spraviti v domovino nešteto beguncev.

Z eno besedo: prav gotovo ni niti enega begunca, ki danes ne bi odobral, da je sodelovala naša stranka tako dolgo v ljubljanski deželni vladi, saj je rešila naša stranka s tem tisoče in tisoče beguncev največje bede.

(Dalje prihodnjič.)

Zaupni okrožni sestanki.

„Kmeto-delavske zveze“ se vrše v nedeljo dne 15. februarja t. l.

v Mariboru,
v Celju,
v Novem mestu,
v Kranju,
v Brežicah.

Na vabilih in v zadnji številki „Ljudskega glasu“ je bilo pomotoma objavljeno, da se vrše 22. t. m., zato opozorite vse udeležence na to napako in pridite vsi že to nedeljo, ne pa prihodnjo.

Pridejo poročevalci iz Ljubljane.

Prosimo vse sodruge, ki so dobili vabila, da se teh sestankov gotovo udeležijo ter pripeljejo s seboj zanesljive zaupnike iz sosednjih občin.

Pogovorili se bomo o organizaciji in ustanovitvi naše „Kmeto-delavske zveze“ ter o bližajočih se občinskih volitvah.

Torej 15. febr. t. l. na svidenje.

K. D. Z.

„Samostojna“ kmečka stranka in njeno delo za kmeta.

(Dopis iz Štajerske.)

Liberalna stranka je na smrtni postelji poklicala k sebi svoje otročičke, ter jim povedala, da bo vzela slovo od tega nehvaležnega sveta, ki se ne pusti več od liberalnih „dohtarjev“ za nos voditi.

Ob smrtni postelji so se zbrali stari in mladi, pa so rekli: Veliko nismo „poverjali“ za našo liberalno politično štacuno, ampak če bo kšeft šel, bo tudi nekaj.

Nastal je jok, po joku „grevenga“ in glej, odprla se je gora, rodila se je miška v podobi „Samostojne“ kmečke stranke, ki je začela izdajati tudi svoje cajtenge. Naslov so si izbrali res prav dober, ker — „Samostojni“ — so prav zares, to se pravi, par zaslepljenih ljudi je ostalo na cedilu, generali brez armade, ali Samostojni kmetje brez — kmetov!

V zadnji številki teh njihovih cajteng, ki jim pravijo Kmečki list, je razkril svojo modrost „kmet“ Olševski, ki se je spravil kot poljska miš na našo stranko in pravi, da smo sami — boljševiki!

„Glej ga, glej fanta“, si je mislil marsikak naš kmet, tale Trapševski je pa že ta pravi „samostojnež!“ Mesto, da bi povedal svojim bralcem, da so ravno klerikalci in liberalci krivi današnjega slabega položaja, da so ravno oni sami krivi, da se razmere še bolj poslabšujejo, ker niso zmožni, da vladajo in ker nimajo v delovnem in kmečkem ljudstvu prav nobenega zaupanja, pa klati možakar, da so tega krivi socialni demokrati! — Ampak stvar je malo drugačna in čevlji žuli te liberalne „samostojneže“ nekje drugje!

Liberalna stranka in njeni „samostojneži“ prav dobro vedo, da se bližajo občinske volitve; tudi to dobro vedo, da bodo pri teh volitvah tako propadli, da

jih noben hrvaški piskrovezec ne bo mogel „zaflirati“. In zakaj to! Zato, ker se je tudi naš kmet začel spametovati, zlasti pri nas na Štajerskem in v sosednji Koroški jih gre danes trumoma v našo, res ljudsko, delavsko in kmečko socialno demokratično stranko. Naš kmet ve, da mu bo samo ta stranka dala tisto veljavo, katero njegove žuljave roke zaslužijo. Dala mu bo nazaj ono zemljo, katero so mu liberalni in klerikalni veleposestniki in grofje ter kloštri pokradli in ga ogoljufali zanjo, dala mu bo nazaj one pravice gospodarstva v občini in v vlagi, katere mu po njegovem številu grede. Zato vpijejo sedaj te črne in bele smrdo-kavre, ki imajo na vesti največ grehov, kar jih je bilo prizadanih našemu malemu kmetu, kočarju, bajtarju, viničarju in delavcu, da smo boljševiki. Toda naj le vpijejo, vsaj oslovski glas še ni prišel nikdar do nebes.

Vsak pameten kmet, kočar in bajtar, vsak obrtnik v vasi in na kmetih, vsak kmečki delavec bo pokazal hrbet tem ljudskim pijavkam, pa naj bodo to liberalni „samostojneži“ ali klerikalci in pojde v tabor tistih, ki morajo vse svoje življenje trdo delati, podal bo svojo žuljevo roko delavcu in tako bo postala „naša stranka, dosedaj stranka ponizanih in zatiranih, stranka — zmagajočih! Tedaj pa bo tudi za nas prišel dan odrešenja in socializem, katerega nosimo mi v srcu in oni na jeziku, bo vzel kot nekdaž Kristus v roke bič in vas bo napodil vse, ki ste se desetletja igrali z ubogim slovenskim kmetom in delavcem, ki ste mu jemali biro in davke, da ste objestno žrli pri polni mizi, vse tiste, ki ste nas uboge podili v strelske jarke, sami pa ste peli cesarsko pesem, in napodili Vas bomo tja, kamor spadate!

Kmetje, naša dolžnost je, da se še bolj oklenemo naše socialno-demokratične stranke. Proč s Kmečkim Listom, proč z Domoljubom, naš list je Ljudski glas, pod njegovo zastavo se bomo zbirali, pod rdečo zastavo kmečkega odrešenja! — Kadar bomo zmagali tisti, ki moramo živeti in pitati naše sleparje, takrat si bomo tudi sami znali rezati kruh, sami vladati, sami delati in prisiliti do dela tudi tiste, ki danes na naš račun in na račun kmečke politike žro, in to so naši klerikalci in liberalni „samostojneži!“ — V boj za našo staro pravdo!

Dopisi.

Iz Jurkloštra.

V nedeljo dne 6. jan. 1920 ob 11. uri dopoldne v gostilni pri Gradt v Jurkloštru se je vršil javni ljudski shod. Predsedoval na shodu je sodr. Dalameja Anton, posestnik v Jurkloštru.

Že pred 11. uro je bila za zborovanje namenjena dvorana čisto polna, ljudje so celo na cesti stali.

Kot govornik je nastopil sodr. Leskovšek iz Celja, katerega je masa viharno pozdravila.

Govornik je v svojem čez dve ure trajajočem govoru, pojasnil politiko liberalcev in klerikalcev pred vojno, zlasti pa med vojno. Takrat ko so pošiljali nas v klavnice so ostajali doma kot „unentberlich“ seveda da so nas in naše žene gojlfali na vse mogoče načine. Agitirali pridno za vojna posojila itd. Danes pa po 4½ letnem klanju, nas pa ta buržoaska družba hoče še za občinske volitve gojlfati.

Kmetje in delavci so govorniku pritrjevali nakar je govornik opozoril ljudstvo, farjem, klerikalcem in liberalnim frakarjem nobenega glasa! (Viharno odobravanje!)

Suhi vrli v Savinjski dolini.

Pred kratkim je objavil „Ljudski glas“ zanimivo poročilo o našem klerikalnem konzumnem društvu. Vzak je odobral to. Opozarjamo vas še na vodjo tega konzuma, ki je sin tukajšnjega mežnarja in ki si je pri tem konzumu nabral že prav lepe denarce. Klerikalni konzumi niso v prid ljudstva, ampak le na korist nekaterih koritarjev, da se debelijo v njih. Sramota je tudi, kako postrežejo v tem klerikalnem konzumu reveža in kako bogatina. Temu se priklanjajo do tal, reveža bi pa porinili najraje skozi vrata. Sploh je videti, da ima ta črni konzum blago le za klerikalne gruntarje, za revno ljudstvo pa preziranje, zlasti se je to videlo pri razdeljevanju pšenice in koruze. Zadnje čase je prišlo sem nekaj žita, a tudi tega so pobasali vsega bogatini, ljudstvo je ostalo praznih rok. Skrajni čas bi že bil, da se zgane politična ekspozitura v Mozirju in stopi nekoliko na rep našim žitnim komisarijem.

Št. III — Miselnje.

Da klerikalec ne more živeti brez laži, je stara resnica. Na Novega leta dan smo imeli tu socialisti javen shod, katerega se je udeležilo zelo veliko ljudstva, kar priča o zavednosti naših Pohorčanov. Govorila sta sodr. Rozman in Brezovšek iz Celja. Klerikalci so vsled tega shoda kar podivjali. Zlasti mnogo opravka je imel naš župnik, ki je razkladal svojo modrost, da revni morajo biti na svetu, kakor tudi bogatini. Ja, ja, gospod župnik, reveži marajo biti na svetu in sicer, po Vašem mnenju zato, da redijo bogatine. Žal, da je ljudstvo takih naukov sito. Čudno, da ne pravi, da mora biti tudi pekel in nebesa in sicer pekel za reveže, nebesa za bogatine. O, župnik je vendar prišel enkrat v pravo barvo na dan in povedal, kako si on misli rešitev socialnega vprašanja, povemo mu pa, da misli ljudstvo precej drugače. Tebi, St. Ijsko ljudstvo kličemo: Od socialistov ne preti veri nobena nevarnost, pač pa od politikujočih duhovnikov. Mi ne sovražimo nobene vere, vsako spoštujemo, odklanjamo pa take duhovnike, ki vežejo na prižnicah politične otrobe in ne razlagajo božje besede.

St. Lovrenc v Pohorju.

Kakor beremo, bodo imeli le tisti volivno pravico, ki stanujejo vsaj dve leti v občini. Seveda naj bi veljalo to le za ljudstvo, za gospodo, uradnike in druge pa ne. Proti temu odločno protestiramo. Zakaj smo bili pa za fronto dobri? Zahtevamo volivno pravico za vse, ki stanujejo več kot pol leta v občini, ker nočemo, da bi vladali po občinah tudi v bodoče sami fajmoštri.

Račje pri Mariboru.

V nedeljo, dne 1. februarja se je vršil v Račjem lepo uspeli shod JSDS., iz Maribora je došel sodr. Eržen in s. Nachtigall, in sta poročala o političnem in gospodarskem položaju. Shod je sprejel protestno resolucijo proti nameravani krivični reformi občinskega volilnega reda in proti nasilju antantnih kapitalistov ob naši Adriji. Pristopilo je takoj 40 novih sodrugov. Ustanovil se je krajevni odbor JSDS.

Slivnica pri Mariboru.

Shod JSDS v Slivnici v nedeljo 2. februarja je lepo uspel in vsi navzoči so izvajanjem s. Eržena iz Maribora pazno sledili in jih odobraval. Ustanovil se je kraj. odbor JSDS. Pristopilo je takoj okoli 40 novih sodrugov.

Sv. Miklavž pri Mariboru.

Dne 2. februarja t. l. imeli smo zopet dobro obiskan shod, na katerem je poročal sodr. združni tajnik Slanovec iz

Maribora. Pristopilo je zopet dosti novih članov, kar posebno v oči bode našega klerikalnega župana Florjančičevega Jakata. Zlasti ga skrbe občinske volitve, no mi ga bomo že teh težkih skrbi rešili, ker o tem se je gotovo prepričal, kdaj je bil zadnjič župan. Pravijo, da bi bil sedaj rad državni poslanec, samo takih oslov ni več, da bi ga izvolili. Mi, Miklavžani smo si prav dobro zapomnili našega Jakata, kako je delal med vojno, ko je sedel doma za pečjo, mi pa na fronti. Tudi mu ne svetujemo več, da sili ljudi k podpisom in jim grozi, kot je storil pri neki revici, češ, da bo izgubila podporo, če se ne podpiše, ker sicer mu bomo poskrbeli, da bo preišljeval na sodišču, kaj je prav ali ne! — Možje, bližajo se občinske volitve, zato moramo paziti, da nas zopet ne ogoljufajo, kot je to navada pri teh klerikalcih! — Skrbimo, da pride naš list „Ljudski Glas“ v vsako kmečko hišo, ker ta je naš edini in pravi prijatelj!

Dobrovci pri Mariboru.

Dolgo smo tudi pri nas že čakali, da nas obisejo ti „krivoverci“, kot pravijo klerikalci našim govornikom. Gostina Vitko je bila mnogo premajhna za naš shod, ki se je vršil na praznik 2. februarja, zato smo imeli shod v ljudski šoli. Prislo je polno ljudstva, ki so zvesto poslušali govor sou. Stanovca iz Maribora, ki nam je pokazal novo pot, pot, ki bo pripeljala tudi našega ubogega malega kmetu v boljše življenje. Po shodu so se možje pogovorili še dosti, in si izvolili odbor, ki bo delal še naprej, da se tudi našo od klerikalcev in liberalcev izmogoženo ljudstvo otrese težkih verig hlapčevanja. Ljudski Glas pa bomo širili, da ga dobi in naroči vsak, zato bodi pozdravljen naš novi glasnik za resnico in pravico, s Teboj bomo šli v boj za našo staro pravdo, in s Teboj bomo zmagali, kajti v Kmečko zvezo ali v Samostojno kmečko stranko pojdejo samo tisti, ki še niso bili zadosti ogoljufani, mi pa gremo roko v roki z delavci, in tako bomo tudi zmagali ter vas pognali kamor spadate, vi kmečki prijatelji, ki nas poznate samo pri volitvah. Pišek in Florjančič se že sedaj kregata, kdo bo poslanec, ampak oba se motita, ker tudi ubogemu našemu ljudstvu se odpirajo oči! Možje v boj brez strahu, ker ta boj je boj pravice zoper krivico, na naši strani stoji vse ljudstvo, ki zahteva pravice in svobode, na strani Kmečke zveze in Samostojne stranke pa peščica klerikalnih in liberalnih oderuhov, ki bi vas radi še naprej odirali.

Maribor.

Znani klerikalni agitator Žebot, ki je zlasti naše kmečko ljudstvo farbal, je prišel v špehkamro. Zakaj so ga zaprli, še ne vemo, govori se pa, da je hotel nekega uradnika podkupiti, da bi mu dal volilni imenik. Mi bi se temu prav nič ne čudili, ker klerikalci še niso nikoli nič postenega storili. Z goljufijo in sleparstvom so vodili naše ubogo kmečko ljudstvo za nos, zlasti pri volitvah. — Opozarjamo vse pri nas organizirano ljudstvo, da nam vsak slučaj takih ali podobnih grdobj, zlasti če bi kje kaj grozili ubogemu kmetu, takoj naznanijo našemu tajništvu v Ljudskem domu v Maribor, Berggasse 4.

Št. Ilj v Slovenskih goricah.

Iz našega kraja se malokedaj kaj sliši, in še takrat samo slabo. Naš „ljubi rojak“ Žebot se je preselil v sodnijske zapore, nam ni seveda prav nič žal, ker smo že do grla siti njegovih farbarij. Št. Iljčani mu bomo poslali v znak hvaležnosti „marjaškarte“ da bo pozabil „mavšeljna“, s katerim je obiral svoje drage pristaše. Dobro bi bilo, da bi tudi pri nas priredili kak shod, ker naše ljudstvo že željno pričakuje naših govornikov.

Št. Peter pri Mariboru.

Največji reveži med vsemi smo gotovo vinicarji, ker moramo še danes delati za 30 krajcerjev na dan. To sramoto, katera še na Kitajskem ni več mogoča, nas sili, da se tudi mi organiziramo. Kmečka zveza in Samostojna kmečka stranka sta stranki bogatašev in dohtarjev, zato tam ni za nas prostora. Sramota za Kmečke zvezarje in Samostojneze, ki nas še danes placujejo tako, da si ubogi vinicarji še kruha kupiti ne moremo. — Vinicarji, mali kmetje, proč od teh ljudskih pijavk, ki so vam pili kri med vojsko in jo hočejo še naprej, za nas je samo še socijalno-demokratska kmečko-delavska zveza, ven s Strazo, Slov. Gosposarjem in drugimi takimi lažnjivci, v naso koco spada Ljudski Glas, ki je naš edini zaščitnik in zagovornik. Na delo, za našo staro pravdo, milijoni žuljavih delavskih rok nas klicejo k sebi, podajmo jim roke, da zmagamo za pravico, Kmečki zvezi in Samostojnejšem pa brco!

Šmarje na Štajerskem.

Stepili so se med seboj na shodu klerikalni Kmečki zvezarji in liberalni Samostojneži. Je pač podobno tem pijanim zabavam. Tako resujejo naše ubogo ljudstvo stradanja ti naši nasprotniki, ki imajo vedno polne usta ljubezni. Pri pomih kozarcih pa si ubijajo glave, kako bi strli drug drugega, in računajo, kako bi zopet zvodili nasega revnega kmeta in vinicarja za njihove pijane stranke. Kmetje in delavci, vinicarji, pokažite hrbet tem pijancem, ker ce ne bodo imeli več vašega denarja, če vas ne bodo mogli več izmogožgavati za vaše težko prislužene krajcarčke bodo morali tudi sami že enkrat začeti delati ter se bodo iztreznili. — Ampak prepozno bo, ker je začelo ljudstvo zapregledavati in bo te pijane pretepace spodilo kamor spadajo. Zato na noge, kajti na vas ubogi kmeti trpini gleda vse delavstvo s ponosom!

Izšla je

Propagandna knjižnica „Kmečko-delavske zveze“

I. zvezek:

Kaj hoče

„Kmečko-delavska zveza“.

Priredil:

Jurij Skopec.

Cena samo 60 vin. Razpošilja se le najmanj po 10 izvodov v skupnih zavetih.

Sodrug! Somišljeniki! Vaša dolžnost je, da razširite to knjižico v tisočih izvodih med naše kmečko ljudstvo, ki je tavalno dostej v klerikalni temi.

Naročite jo nemudoma v upravi »Ljudskega Glasu!« Zaupniki, takoj vsi na delo! V vsako hišo jo nesite!

PO SVETU.

Jugoslavija

je odklonila ultimatum ententnih kapitalistov, ki kupujejo v Parizu svoj imperijalistični mir. Kaj bo ententa sedaj naredila, menda še sama ne ve, londonskega pakta si ne upa izvršiti. Mečkajo in mečkajo, ne zmečkajo pa ničesar.

Anglija

je prišla v hude škripce, ker v njenih kolonijah, zlasti v Indiji, precej vre. Boljševiki so začeli širiti tam svojo propagando in s tem so jo zgrabili na najobčutljivejšem mestu. Vsa agrarna moč Anglije sloni namreč le na kolonijah.

Italijanski socijalisti

so vložili v italijanski zbornici energično interpelacijo v zadevi jugoslovanskih ujetnikov. Pričakovati je, da bo imel ta odločni nastop italijanskih sodrugov ugodne posledice za uboge jugoslovanske ujetnike, ki zdihujejo v laškem robstvu. Sadovi Prepeluhovega potovanja v Italijo, o katerem smo pred kratkim obširno poročali, se torej že kažejo, vkjub „Domoljubovem“ zabavljanju. Kaj so pa klerikalci doslej storili za ujetnike??

Iz kmečko-delavske zveze.

Krajevne organizacije KDZ. (=Kmečke delavske zveze) začnemo ustanavljati takoj po zaupnem sestanku, zato prosimo naše zaupnike po deželi, da nam nemudoma javijo, kje so že pripravili vse potrebno za ustanovni občni zbor, da pošlje osrednje vodstvo govornika.

Dne 7. marca t. l. se vrši več ustanovnih občnih zborov „Kmečke delavske zveze“. Javite nemudoma, kje je že vse pripravljeno, da pošlje osrednje vodstvo govornika.

Vse dopise glede „Kmečko delavske zveze“ je naslavljati za enkrat izključno le na uredništvo „Ljudskega glasu“, Ljubljana, Franciškanska ulica 6/11. in ne na posamezne krajevne organizacije JSDS ali pa celo na strankino tajništvo.

Občinske volitve. Ker se vrše volitve že čez en mesec, opozarjamo vse naše zaupnike, da pripravijo čim preje ustanovitev krajevne organizacije v „Kmečko delavske zveze“. Vsa navodila dobe v brošuri „Kaj hoče Kmečko delavska zveza“, ki je že izšla in jo takoj naročite po več izvodov.

Pozor zaupniki!!! Nujno vas prosimo, da ne skličete prav nobenega shoda brez prejšnjega privoljenja osrednjega tajništva. Zgodi se pogosto, da skličejo v kakem kraju kar na svojo pest shod in zahtevajo potem govornika iz Ljubljane. Dotični govornik je pa za napovedan dan oddan že drugam in tako ostanejo ljudje na cedilu. To se mora odpraviti, vsak shod se napove šele potem, ko je dogovorjen z osrednjim tajništvom.

Ali že imate v svoji knjižnici prvi zvezek Zabavne knjižnice „Ljudskega Glasu“

G. Keller:

DON CORREA.

V zalogi je še nekaj te prekrasne, poljudne povesti, ki bo razveselila vsako hišo. Cena je le 3 K, kar je za današnje razmere res malo. Po en izvod ni vredno naročati, zato naročite po več izvodov skupaj ter jih razprodajte med svojimi prijatelji.

V vsako hišo naše knjige!

Naroča se pri upravi »Ljudskega glasu«.

Vinčarji trpini.

Cel svet se organizira, samo mi gledamo in čakamo! Med tem, ko se bore delavci po mestih za izboljšanje plač, stojimo ravno mi, kot največji sužnji, brez vsake pomoči, prepuščeni samim sebi, in nikogar ni, ki bi se zmenil za največje reveže, za nas — vinčarje in male kmete. Avstrija nam je bila največja mačeha in mislili smo, da nam v Jugoslaviji zasije solnce boljše bodočnosti!

Ali kako je sedaj?

Tisti, ki so imeli v Avstriji moč, veleposestniki in agrarci, ki so nam postavili viničarsko postavo iz leta 1886., to so zastopniki naših klerikalcev in liberalcev, se združujejo danes zopet v organizacijah, klerikalci v svoji Kmečki zvezi in liberalci v Samostojni kmečki stranki.

Samo mi, največji reveži, viničarji, kočarji, mali posestniki še vedno gledamo in upamo, da nam pade kaka drobtinica z bogate klerikalne in liberalne mize.

Možje, žene! Ali smo res še premalo pretrpeli, ali nam ni vojska zadosti odprla oči, zakaj še stojite na razpotju in čakate, da nam bodo razne politične stranke, ki nas niso nikdar poznale drugače kot ob volitvah, zopet nateknile verige suženjstva in blapčevstva na roke.

Živimo v velikem času revolucije. Dva velika sveta si stojita nasproti, prvi tabor bogatašev in veleposestnikov, tovarnarjev in bank, kateremu pravimo tabor kapitalistov in drugi tabor trpinov, ki nimajo družega kot pridne roke, ki delajo od zore do mraka, pa nimajo od dela svojih rok družega kot prazne želodce, strgane obleke in bolne ude.

Oba ta tabora se pripravljata na velik boj, boj na življenje in smrt. In kdor bo močnejši, ta bo zmagal.

Kam spadamo mi, viničarji in mali kmetje?

Na to vprašanje odgovor ni težak! Pogledimo samo naše plače in sploh naše življenje! Večina štajerskih viničarjev ima svoje plače od 40 vinarjev do 1 K na dan, in to samo za tiste dni, katere res dela! To je največja sramota, kateri ni enake na svetu. Za to plačo si ne moremo kupiti še soli. Delavci v tovarnah zaslužijo po 40 in še več kron na dan, pa delajo samo osem ur, mi pa moramo trpeti in stradati za 30 krajcarjev na dan!

To se mora prenehati in sicer hitro, da ne poginemo gladi.

Danes ko se bližajo občinske in državnozbornske volitve, prihajajo k nam klerikalci in nas vabijo v Kmečko zvezo, ravnotako nas hočejo organizirati liberalci v svoji Samostojni kmečki stranki. Ali pozor viničarji, ne pustite se zapečljavati od teh človeških pijavk, kajti viničar, mali kočar in bajtar se ne more in se ne sme organizirati tam, kjer so organizirani tisti stanovi bogatašev in veleposestnikov, katerim morate vi z žulji obdelavati njih zemljo za 30 krajcarjev in še manj na dan.

Postaviti si moramo samostojno stanovsko organizacijo viničarjev, malih kmetov in bajtarjev, ki mora organizirati v svojih vrstah vse trpeče brate in ki edina bo v stanu, da nam pomaga tako, kot je treba in prav. Delavske stanovske organizacije nam bodijo vzgled; kot so dosegle te svojim članom boljše življenje, tako ga moramo tudi mi za nas izbojevati. — Zvezati se moramo in podati roko delavstvu! Le tako bomo postali močni in veliki ter dosegli to, česar želimo — svobodo, neodvisnost in človeško življenje. Če pa se bomo cepili po raznih kmečkih zvezah, bomo ostali večni hlapci in pometali bodo z nami, kot dosedaj!

Delavstvo na mestih in tovarnah je močno stanovsko organizirano, in če zbolí delavec v tovarni, dobi bolniško podporo!

Kaj pa ti viničar in mali kmet? Če zbolíš, lahko pogineš od lakote, zdravilka ne moreš plačati.

Zato viničarji, pojdite po vaseh in brdih, zbudite svoje trpine in organizirajte se, organizacija je edini naš up in naše odrešenje!

Starostno zavarovanje, bolniško zavarovanje, nov viničarski zakon, razdelitev veleposestev, povišanje plače, in še veliko stvari čaka in kliče viničarje in

male kmete: Vstanite, zbudite se in organizirajte se, dokler ne bo prepozno!

V slogi je moč!

Vsi za enega, eden za vse! In zmagali bomo mi.

Viničar.

Opomba: Vse one, ki žele ustanoviti organizacijo ali se zanjo zanimajo, opozarjamo, da se osebno zglasijo v Kmečkem tajništvu v Mariboru, Ljudski dom, Berggasse 4, v pisarni Zveze delavskih zadrug.

Uredništvo.

■ Iz naše države. ■

Stranka liberalnih gruntarjev vneto agitira po deželi in snuje svoje organizacije. Mi to prav pozdravljamo, da bomo po deželi vsaj vedeli, kako in kaj je z liberalci. Nam ne morejo biti nevarni, kječjemu klerikalcem. V klerikalni tabor in v liberalnega naj se zatečejo birti, štacunarji, vojni dobičkarji, gruntarji in bogataši sploh, revno ljudstvo, to je bajtarji, kočarji, posli, kmečki delavci in drugi pa do zadnjega vsi v »kmetško-delavsko zvezo«.

Zoper žensko volilno pravico so tudi sicer za vsak napredek tako »vneti« samostojni liberalni kmetje.

Tvornica sukna. Ministrstvo prehrane bo v najkrajšem času obnovilo in popravilo veliko tvornico sukna Teckarevič in drug v Leskovcu, tako da bo tvornica že tekom februarja začela z delom.

Invalidi — 600.000 takih rodbin je v našem kraljestvu — so se oglasili pri ministrskem predsedniku in zahtevali, da se jim izplačuje 150 dinarjev mesečno, kar bi znašalo skupaj dva do tri milijone dnevno.

Naseljevanje v Jugoslaviji. Ministrstvo za agrarno reformo je tekom preteklega leta naselilo okoli 2000 rodbin iz Črne gore, Hercegovine in Like v Stari Srbiji in Macedoniji. Z ozemlja, ki ga je v vojni osvojila Rumunija, je prišlo v Belgrad odposlanstvo Malorusov, ki prosijo za dovoljenje za naselitev v našem kraljestvu. Malorusi, katerih je okoli 130 rodbin, bi se naselili v okolici Veleša. Pravtako je prišlo v Belgrad, kakor se je že poročalo, tudi odposlanstvo lužičkih Srbov.

Republikanska stranka. Več bivših ministrov srbskih in uglednih politikov je podpisalo proglas za ustanovitev republikanske stranke.

Ustreljen tlhotapec. Na Vrhniki se z največjo strogostjo preiskujejo vlakci, ki se pripeljejo iz Ljubljane. Te dni se je pripeljal tja tudi Černič iz zasedenega ozemlja, njegovi ženi so pri pregledovanju nekaj zaplenili, kar je Černiča tako razjarilo, da se je sprl s srbskimi vojaki in je enega za prsi prijel, pa se ga je volak otrešel. Černič je potegnil nato kuhinjski nož, s katerim je mahal okoli sebe, nato je pa zbežal v bližnjo hišo, srbski volaki pa za njim. Iz hiše je pobegnil Černič in se skril, za njim je pa pohitel srbski vojak in ga je z dvema streloma usmrtil.

Proti veržništvu. Zagrebška policijska oblast je odredila, da se vsem trgovcem, ki so bili kaznovani zaradi odeništva in navijanja cen odvzamejo morebitni potni listi in se jim v nobenem slučaju ne izdajo novi.

Protialkoholni sosvet. Pri poverjeništvu za socialno skrbstvo se je ustanovil protialkoholni sosvet kot posvetovalen organ protialkoholnega oddelka. Namen tega sosveta je, da v vseh vprašanjih, ki se tičejo protialkoholnega gibanja, stavi protialkoholnemu oddelku primerne nasvete in predloge ter ga podpira pri nadzorstvu glede izvrševanja vseh protialkoholnih vladnih odredb. Člani tega sosveta so poleg zastopnikov vladnih oddelkov, zastopani tudi člani »Orlovske zveze«, »Sokolskega Saveza SHS«, Izobraževalne organizacije »Svobode« in »Svete vojske«.

Ameriška pomoč Srbiji. Iz Marseille poročajo, da je ameriški Rdeči križ poslal Srbiji 242 ton živeža, volne, obleke, perila, zdravil in dva težka avtomobila.

V Belgradu se vrše pogajanja med vlado in opozicijskimi strankami za sestavo koncentracijske vlade, v kateri bi bile zastopane vse stranke. Uspeha najbrže ne bo.

Parlament bo najbrže razpuščen dne 15. februarja, nato pa čimpreje razpisane volitve.

Deželna vlada za Slovenijo še ni sestavljena, ker se čaka na rezultat pogajanj v Belgradu.

Polovična vožnja za delavce. Vsi delavci, ki potujejo, da prevzamejo odkazano jim delo, dobijo polovično vožnjo na železnicah, parobrodih in poštinih vozovih. Nakaznice in legitimacije, ki morajo imeti slika, izdajajo podružnice »Državne posredovalnice za delo« po 50 vinarjev.

Divji prašiči na Štajerskem. Okoli Podčetrčka se baje klatijo cele črede divjih svinj, ki delajo kmetom veliko škodo. Ali se temu ne da odpomoči?

Novo volitve v »Kmetijsko družbo«. Deželna vlada je razveljavila vse sklepe zadnjega občnega zbora »Kmetijske družbe«. S tem so razveljavljene tudi volitve. Nove volitve se bodo vršile po delegatih iz cele Slovenije, ki se izvolijo poprej po podružnicah.

Izmenjava denarja 15. februarja. Po odredbi ministrstva za finance se začne zamenjavanje kron na nove kronsko-dinarske novčanice po Hrvatskem, Sloveniji in ostalih krajih preko Save in Donave 15. t. m. V ta namen se sestavijo posebne komisije, sestoeče iz uradništva Narodne banke in ministrstva za finance.

Gospodarske vesti.

Vrednost naše krone se dviga. Na švicarski borzi, ki je merodajna, se je vrednost naše krone dvignila nad češko in poljsko krono ter bo kmalu enaka z nemško marko. Avstrijski kroni se ne priznava skoro nobena vrednost.

Cena srebra je zadnje čase izredno poskočila ter je za 60 odstotkov višja kot je bila leta 1918.

Oglje za kovače. Ker so se čule pritožbe, da primanjkuje domačim kovačem po deželi oglja za njihov obrat, kar se občuti posebno pri nujnih popravah kmetijskega orodja, obrnilo se je poverjeništvu za kmetijstvo na merodajne faktorje in dobilo sedaj odgovor od državnega nadzorništva veleposestva kneza Auersperga, da je del zaloge oglja in eventualno tudi del nove produkcije na razpolago domačim kovačem. Zaradi naročil naj se obračajo domači kovači na Slovensko kmetijsko družbo v Ljubljani (potom podružnic), na družbo Ekonom v Ljubljani, na Gospodarsko zvezo v Ljubljani ali na Zadržno zvezo v Celju. Ti zavodi bodo namreč posredovali dobavo.

Nadomestilo za petrolej je iznašel Amerikanec Andrad. To je nekaj prah, ki se zmeša z vodo, a ta mešanica baje gori ravno tako dobro kot petrolej. Za 65 vinarjev je mogoče napraviti štiri litre te mešanice.

Za sadjerejce. Mesec februar je najpripravnější, da se staro drevje osnaži. Staro skorjo in mah je treba ostrgati z debela, deblo pa namazati z apnom. Lahko se že pripravijo cepiči, ki pa se morajo v kleti zakopati v zemljo, da se ne posuše ali ne poženejo popkov. Pritlična drevesa se obrezujejo, ravno tako žive meje. Rane je treba zamazati z voskom ali vsaj s premešano ilovico. Pripravi je kole in urediti sadjerejska orodja. Goseničja gnezda naj se obero z drevja, zemlja okrog drevja pa se naj okoplje in zrahlja.

Agrarna statistika. Dela za agrarno statistiko, ki bi služila kot podlaga izvedbi agrarne reforme, so se začela najprej v tem zmislu, da se določi sedanje stanje veleposestev v celi državi. Te dni je bila dovršena statistika za Slovenijo in Prekmurje ter so sestavljene mape in pregledni detailni izkazi. V Sloveniji je 242.586 ha veleposestniške zemlje, od katere je samo gozdov 171.742 ha. V Prekmurju je 19.973 ha veleposestev. Za Banat so izdelani v katastrskih mapah pregledni načrti veleposestev ter površin zemljišč, predanih za to leto v začasen zakup. V Hrvatski in Slavoniji bodo znašali stroški za agrarno statistiko okoli milijon kron.

Tvornica vžigalic se bo ustanovila v Rušah pri Mariboru. Predpriprave se že vršijo.

Papirnati drobiž (20 vinarski) ljubljanske občine je v prometu. Z njim se lahko tudi plačuje pri vseh uradih.

Za pridelovanje sladkorne pese v Sloveniji. Dne 20. t. m. se je vršil v Ljubljani razgovor glede sladkorne industrije. Po razgovoru, ki so se ga udeležili priznani veščaki in interesenti, se je sklenilo podpirati z vsemi sredstvi uvedbo pridelovanja sladkorne pese povsod tam, kjer je za to ugoden svet in pozvati vlado, da prouči načrt, ali so na Posavju dani pogoji za ustanovitev sladkorne tovarne. V tem slučaju je treba takoj začeti s pripravljalnimi deli za to industrijo.

Drobiž.

Največja vojna ladja na svetu. Iz Londona se poroča, da je bila te dni izpuščena v morje v Angliji največja vojna ladja na svetu, oklopna križarka Hood. Dolžina te ladje znaša 258 m, prostornina 41.200 ton in moč strojev 144.000 konjskih sil. Ladja je opremljena s prvovrstnimi topovi, med temi tudi z obrambnimi topovi proti zrakovplovom. Ladja bo upotrebljavala mesto premoga sirovo olje, katerega bo lahko vozila seboj do 4000 ton.

Proti natakarcam. Predsednik policije v Požunu je odredil, da se morajo v mestu zaposlene natakarcice takoj odpustiti in nadomestiti s strokovno izvežbanimi moškimi natakarcami. Odredba se uveljavlja s številno brezposelnostjo domačih natakarcjev. Kam naj gredo sedaj natakarcice?

Iz zgodovine tobaka. Prvo vest o tobaku imamo od prvega Kolumbovega potovanja krog sveta leta 1492. Takrat je videl Krištof Kolumb na otoku Guanakani ljudi, ki so na zelo primitiven način kadili rastlino, imenovano v njihovem jeziku „tabako“, in spuščali dim iz ust in skozi nos. — V Evropo je prvi prinesel tobakovo seme Španjolec Gonzalo Hernandez de Oviedo in sicer v Španijo, kjer so začeli gojiti tobakovo rastlino kot lepotično cvetko in radi zdravilne vrednosti. Jean Nicot, francoski poslanik na Portugalskem, je poslal v Francijo tobakovo listje kot zdravilo proti prsnemu raku, in je pridal tudi seme z naročilom, naj ga sadijo. Po Nicotu je dobil tobak latinsko ime „herbae nicotinae“. V Franciji se je tobak kmalu priljubil kot sredstvo proti glavobolu, in sicer so ga v to svrhu njuhali, česar so se naučili od Španjolcev. Prva tvornica za njuhalni tobak je bila v Sevilli na Španskem. Iz Francije se je razširil tobak po celi Evropi in iz Evrope po ostalem svetu. V Italiji je bil že leta 1737 proglašen za državni monopol, in je prinesel državi prvih pet let 46.000 dukatov čistega dobička.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? Dobri prijatelj v takih hudih dneh vam je Fellerjev pravi Elza fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 4 K.

Slaba hrana vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red, 6 škatlic 12 K. Omot in

poština posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 358, Hrvatska.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Rog. Slatina: sodr. Č. in V. Hvala lepa za vaše informacije, da se bomo vedeli ravnati.

Karčevina: sodr. F. V.! Vaše dolgo pismo smo prejeli in ga uporabimo.

Iščem v Sloveniji dobro idoč mutni mlin z 2—3 tečaji v najem. Preša za olje ni izvzeta. Naslov pove upravništvo tega lista.

Zamenjam svoje posestvo

za večje. Moje posestvo obstoji iz 4 johov rodovitne zemlje, 2 johov travnikov, 1 joha njiv, nov podni cimper z opeko krit, nov dobro tekoč, iz dveh tečajev sestojec mlin, hiša v dobrem stanju, vse z opeko krito, pol ure od kolodvora Laški trg. Naslov: A. S., poštni predal Laški trg.

Miši-podgane stenice-šurki

na vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 7—, za podgane in miši K 7—; osobito ostra pasta za podgane K 7—; za šurke K 7—; posebno močna tinktura za stenice K 7—; uničevalec moliev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutni K 6—; prašek proti mršesom 6 K; proti ušem pri ljudeh 4—8 K; mazilo za uši pri živini 4—8 K; tinktura proti mršesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) in mravljam K 6—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

N. GOGOLJ:

(Dalje.)

Majska noč ali utopljenka.

„Da bi zaplesal...? Ah, ve del leta, kaj si vsega izmislil!“ je zategnil Kalenik med smehom in požugal s prstom; zaletaval se je nazaj, ker ga noge niso hotele držati na enem mestu. „Ali pa hoste pustil, da vas vse kar vprek poljubim? Vse po vrsti vas bom poljubil, vse...“ in s kratkimi koraki se je pognal za njimi. Dekleta so zakričala in zbežala ena preko druge; ko so se vkorajžile, so zbežale na drugo stran ceste, ker so vidle, da Kalenik nikakor ni bil hitrih nog.

„T, m je tvoja kočala!“ so zaključale unikajoč se in kazale na kmečko hišo, ki je bila mnogo večja od drugih in bila bist vaškega župana. Kalenik jo je pokorno ubral v ono stran in se znova lotil zmejariti župana.

Kdo je vendar ta župan, ki si je nakopal toliko neprijetnih govoric in obrekovanj na glavo? O! ta župan je važna oseba v vasi! Predno se Kalenik dokopje do kmeta svoje poti, homo mu še lahko nekaj reče o županu. Česa vas se mu odkriva, kadar ga zagleda; dekleta, tudi najmlajša, mu voščijo „dober dan“. Pa kdo bi od fantov in hotel postati župan? Župan ima prost dostop v vse kroge in postarši možiki spošljivo drži kape v roki, dokler potika župan svoje toste in grobe prste v njegovo tebačnico od drevesnega lubja. Pri občinski seji ali pri shodih ima župan prvo besedo ne gleda na to, da njegovo obast omejuje nekoliko glasov večine, in skoraj po svoji volji pošlja, kogar se mu ljubi, ravnati česer in kopati jake. Župan je mrk in pogled njegov in ne ljubi mnogo govora. Še predavnimi, davnimi

čas, ko se je vozila Katarina, carinja blaženega spomina, na Krim, so nega izbrali za spremljevalca; cela dva dni je bil v tej službi in se je povsod celo tako visoko, da je sedel s carinim kočijažem na kozlu. In ravno takrat se je naučil župan zamišljeno in važno spuščati glavo, gladiti dolge brke, ki so se mu zafrknili navzdol, in švigati s sokolskimi pogledi izpod čela. Od onega časa župan vedno spretno začne pogovor, karkoli bi se že pričel razgovarjati z njim, nato, kako je vozil carinjo in sedel na kozlu carinice ko ije. Sempatja se župan kaj rad naređi gluhga, posebno, če mora slišati kaj takega, česar bi se njemu ne hotelo slišati. Župan ne more trpeti gizdalinstva: vedno nosi kaftan od črnega domačega suknja, prepasuje se z vošenim, rožasim pasom in še nikdar ga ni nihče videl v drugem kroju, izvzenš takrat, ko se je mimo vozi a carica na Krim in ga je pokrival modri kozuški župan. Toda težko, da se je kdo iz cele vasi mogel zapomniti ta čas; župan pa hrani on v skrinji pod ključem. Župan je vdovec; ali pri njem na domu živi svakinja, ki mu kuha k silo in večerjo, pomiva kupa, beji hišo, mu prede za srače in gospodnji nad celo hišo. Na vasi se pogovarjajo, da mu ona ni prav nič v sorodu; toda mi su o že videli, da ima župan mnogo sovražnikov, ki kaj radi razširijo vsako obrekevanje. Sicer pa je mogoče, da je k temu dalo povod tudi to, kar ni svakinjo vedno veselilo, če je župan zahajal na polje, posejano z žanjicami, ali h kozaku, ki je imel mlado hčerko. Župan je slep na eno oko, zato pa je to edino njegovo oko — cel hudir in že od daleč zagleda lepo kmetico. Toda šele tedaj, ko se je do dobra ogledal, da li ne gleda odkodi svakinja, ga nameri na prikupljivo lice.

Dalje prib.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

: registrovana zadruga z omejeno zavezo : sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12 ure popoldne in od 3 do 5 ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8 do 1 ure popoldne in jih obrestuje po čistih 4%.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciskanska ul. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejša plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brusar itd.

Stereotipija. Litografija.